

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200750

UNIVERSAL
LIBRARY

ಒಡನಾಡಿ

(ಕವನಸಂಗ್ರಹ)

ಆನಂದಕಂದ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಕೃಷ್ಣ ಶರ್ಮ ಬೆಟಗೇರಿ
'ಜಯಂತಿ' ಕಾರ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಮಾರಾಟಗಾರರು :
ಸವಾಜ ಪ್ರಸ್ತುತಾಲಯ, ಗಾಂಧಿಚೌಕು, ಧಾರವಾಡ

ಮುದ್ರಕರು :
ಶ್ರೀ. ಗೋ. ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಸಾಧನ ಮುದ್ರಣಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ

ಇಲ್ಲಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಭಾವಗೀತಗಳು—ಬಗೆವಾಡು ಗಳು. ಇವುಗಳೆನ್ನು ಬರೀ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದು. ಕಣ್ಣೋದಿಗಿಂತ ಕೊರಳೋದು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯೆನಿಸುವುದು. ಹಾಡಿಕೊಳಬೇಕೆಂದರೆ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಭಾವನನ್ನು ಮುಳುಗಿಸುವುದಲ್ಲ; ಗಮಕದಿಂದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಪರಿಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಪರಂಪರೆ ಹೊರಬಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದಿನೂ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದು ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಇಂದು ಬಹುಜನರು ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಸಂಗೀತಗಾರರೂ ಭಾವ-ಗೀತಗಳ ಗಮಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ಮಿಕ್ಕ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದವರಿಗಿಂತಲೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಾರರೆಂಬ ನಂಬುಗೆ ನನಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾವಗೀತಕಾರರಿಗೆ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಸಹಕಾರ ದೊರೆತರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ 'ಎನಿತು ಇನಿತು ಈ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು?' ಎಂಬ ಮಾತು ಮೊಳಗೀತು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಗೀತಗಳು ಅಂತಹ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಹತ್ತುವರ್ಷ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಸಂಗ್ರಹವು, ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುದ್ದಾದ ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಯಿಟ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಡಲು, ಸಾಧನ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಸಂಚಾಲಕ ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಹಕಾರ ತುಂಬ ಕಾರಣ ವಾಯಿತು. ಈ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ವಂದನೆಗಳು.

‘ಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯ’

ಧಾರವಾಡ

ತಾ. ೧೬-೪-೪೫

ಆನಂದಕಂದ.

ಪರಿವಿಡಿ

೧ ಒಡನಾಡಿ	೧೫ ನಡೆ, ಸಾಗು ಜೊತೆಗೂಡಿ !
೨ ಚಿಂದದೊಡತಿ !	೧೬ ನಾಗಪಂಚಮಿ
೩ ನನ್ನಾ ಕೆಗೆ:—	೧೭ ಜೀವ ದೀವಳಿಗೆಗಾರಯ್ಯ ತಿದೆಯೆ !
೪ ಹಳ್ಳಿಗನ ಹಾಡು	೧೮ ಆಡುವೆ ದಿಟ ದೀಸುವಳಿ !
೫ ವನಮಲ್ಲಿಕೆಯ ಸೊಲ್ಲು	೧೯ ಸಿಟ್ಟು ಸಿರು
೬ ಮಾಲೆಗಾರನ ಮಾತು	೨೦ ಬಿಸಿಲು-ನಳಲು
೭ ತೆರೆಮರೆಯ ಹೆಣ್ಣು	೨೧ ಒಲವಿನ ಕನಸು
೮ ನಿನ್ನ ನಗೆ !	೨೨ ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ !
೯ ಮರಳಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ	೨೩ ನೋಡು ಬರುವ ಸುಗ್ಗಿಯಾಟ !
೧೦ ಭಾವಭಂಗ	೨೪ ಕುದುರಿಯಾಟ
೧೧ ನಮಗಿದೇ ಅಲೆ !	೨೫ ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಫಾಲ್ಗುಣ !
೧೨ ಪ್ರೀತಿ-ಸಾರ್ಥಮಾ	೨೬ ಹೊಸ ಕಾಲದ ಹಿರಿನಿರೆ
೧೩ ಹಚ್ಚಿದ ದೀನಾ ನಲ್ಲೆ !	೨೭ ಹೊಸ ದಿನ !
೧೪ ನನ್ನ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ:	೨೮ ದೀವಟಗ

ಇದೇ ಲೇಖಕರ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಅಚ್ಚಾದುವು

ಮುದ್ದನ ಮಾತು	(ಕವನಸಂಗ್ರಹ)
ಆರುಣೋದಯ	(,,)
ವಿರಹಿಣಿ	(,,)
ಬಡತನದ ಬಾಳು	(ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ)
ಸಂಸಾರ ಚಿತ್ರ	(,,)
ನಮ್ಮ ಒಡುಕು	(,,)
ಸಂದರ್ಶನ	(ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)
ರಾಜಯೋಗಿ	(ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)
ಅಶಾಂತಿಪರ್ವ	(,,)
ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಬೀಜನ	(ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ)
ಭಾವಗೀತ	(ಗೀತಸಂಕಲನ)
ಹಳ್ಳಿಗರ ಹಾಡು	(ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ)
ಬಸವಣ್ಣನವರು ವಚನಗಳು	(ಚರಿತ್ರ)

ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿರುವು

ಸಾಮಾಜಿಕನ ಸಂವಚನಗಳು

ಕಾರಯುಣ್ಣವೆ	(ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ)
ಹಾಳು ಹಳ್ಳಿ	(ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)

ಒಡನಾಡಿ

ಒಡನಾಡಿ

ಒಡನಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು
ಮಿಡುಕಿಯೇ ಮಿಡುಕಿದೆನು,
ಕಡೆಗೆ ನೀ ಬಂದೆನ್ನ ಮಿಡುಕ ಕಳೆದೆ;
ಕೆಡಿಸಿ ಜೀವನಕೆ ಬಂ-
ದಡಸಿರುವ ಕಾರಿರುಳ,
ಬೆಡಗುಗಾತಿಯೆ ಬೆಳಕ ಮೊಗ ತೋರಿದೆ ! ೧

ಕಿರಿಯ ನಾನಿರುವೆಂದು
ನೆರೆದು ನಲಿನಲಿದಾಡಿ
ಬೆರೆದು ಒಂದಾಗಿದ್ದೆ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲಾ —
ಹರಯ ಬರೆ ತಮ್ಮೊಲವ-
ನಿರಿಸಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೆಯೋ
ಬೆರತದೇತಕೊ ನನ್ನ ತೊರೆದರಲ್ಲಾ ! ೨

ತೊರೆಯಲೆಲ್ಲರು ನನ್ನ
ಮರುಳನಂತಾಗಿ ನಾ
ಅರಸ ತೊಡಗಿದೆ ಒಲವನಿರಿಸಲೆಡೆಯ;
ಇರದಿರಲು ಕೆಳೆಯೊಂದು
ಬರಿಯದಿದು ಬದುಕೆಂದು
ಅರಿತರಿತು ಬಯಸಿದೆನು ಒಡನಾಡಿಯ ! ೩

ಚೆಂಬೊನ್ನ ತಂಬಗೆಗೆ
 ಹಂಬಲಿಪ ಹುಂಬನವ
 ಕುಂಬರರ ಮನೆಗಳಲಿ ಹುಡುಕಿದಂತೆ—
 ತುಂಬಿರಲು ಕೆಳೆಯಾಸೆ
 ನಂಬು ಕಂಡವರನೇ
 ಬೆಂಬಳಸಿ ಆಲೆದು ಬಾಯ್ಬಿಡುತೆ ನಿಂತೆ !

೪

ಬೇವಿನಾ ಕಹಿಗಿಡವೆ
 ತೀವಿರುವ ಕಾಡಿನಲಿ
 ಮಾವನರಸುತ ಬರಿದೆ ತಿರುಗಾಡಿದೆ;
 ಒರತೆ ಹೊರಡುವುದೆಂದು
 ಮರಳುನೆಲವನ್ನೆಗೆದೆ,
 ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದೆಂದು ನೀರೂಡಿದೆ !

೫

ಬರಿಯೆ ಬಣ್ಣದಿ ಕಣ್ಣು
 ಸೆರೆ ಹಿಡಿದವ-ಹುರುಳಿರದ-
 ಬರಡು ಹೂಗಳೆಗೊಲೆವ ತುಂಬಿಯಾದೆ;
 ಉರಿಯ ಮರೆಯುತ ದೀಪ-
 ಕೆರಗಿ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲವನು
 ಉರಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಮರುಳುಚಿಟ್ಟಿಯಾದೆ !

೬

ನೀರ ಹನಿಗಳ ಕಂಡು
 ತೋರ ಮುತ್ತುಗಳೆಂದು
 ಅರಿಸಲು ನನ್ನ ಮನ ತಾರಾಡಿತ್ತು;
 ಹುಳುವೆಂದು ತಿಳಿಯದೆಯೆ
 ಬೆಳಕಿಗೊಲಿಯುತೆ ಮಿಣುಕು-
 ಹುಳುವಿನೊಡನೆಯೆ ಜೀವ ಹಾರಾಡಿತ್ತು !

೭

ಮೊಳಿತ ಕೆಳೆ ಕು ಡಿವರೆದು
 ಫಲಫಲಿಸಲೆಂದಿರಲು
 ನೆಲೆಯೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಯೂ ದೊರೆಯದಾಯ್ತು;
 ಒಲವಿನಾ ತಿಳಿನೀರ
 ತಳವ ಜನವಿಲ್ಲದಿರೆ
 ಮೊಳಕೆ ದಿನದಿನಕೆ ಕಳೆಗಿಡತೊಡಗಿತು !

೮

ಎಳೆಯನಾಗಿರುವೆಂದು
 ಬೆಳಕದಾವುದೊ ಬಂದು
 ಬೆಳಗಿ ತೊಳಗುತಲಿದ್ದಿ ತೆನ್ನ ಬಾಳು;
 ಬಳೆದು ಒಲಿಯುತಲಿರಲು
 ಬಳಸಿ ಕಾವಳ ಬದುಕ
 ಕಳವಳಕೆ ಗುರಿಮಾಡಿಹಹಹ, ಗೋಳು !

೯

ಸಾವು ಬೇಕೋ ನನಗೆ
 ಜೀವಿಸಿರುವುದು ಬೇಕೋ—
 ಯಾವುದೊಂದೂ ಕಾಣದಾಯ್ತು ಮನಕೆ;
 ಕಣ್ಣಿರಲು ಕುರುಡಾದೆ,
 ಕಿವಿಯಿದ್ದು ಕಿವುಡಾದೆ;
 ಒಣ್ಣನೆಯ ಮಾತೆನ್ನ ಬೇಡವಿದಕೆ !

೧೦

ಹಗಲದಾವುದೊ ತಿಳಿಯೆ,
 ಇರುಳದಾವುದೊ ಅರಿಯೆ;
 ಬಗೆಯ ಮರ್ಬ್ಬದು ನೇಸರನು ಮುಸುಕಿರೆ—
 ನಿದ್ಡೆಯಲಿಯೂ ನೆನಸು
 ಎದ್ದಾಗಲೂ ಕನಸು
 ಮೊದ್ದುತನ ಬುದ್ಧಿಯನು ಮರೆಮಾಡಿರೆ !

೧೧

‘ ಆಡುವೆನದಾರೊಡನೆ ?
 ಹಾಡುವೆನದಾರೊಡನೆ ?
 ಕೂಡುವೆನದಾರೊಡನೆ ? ’ ಎಂದು ಬಿಂದು ;
 ಆಡುವುದು ಸಾಕೆಂದೆ,
 ಹಾಡುವುದು ಸಾಕೆಂದೆ,
 ಊಡುವುದು ಸಾಕೆಂದು ಉಸಿರುಗಳೆದೆ ! ೧೨

ಒಡನಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು
 ಮಿಡುಕಿಯೇ ಮಿಡುಕುತ್ತರೆ,
 ಕಡೆಗೆ ನೀ ಬಂದೆನ್ನ ಮಿಡುಕ ಕಳೆದೆ;
 ಕೊಡಹಿ ಬಾಳುವೆಗೆ ಬಂ-
 ದಡಸಿರುವ ಕಾರಿರುಳ,
 ಬೆಡಗುಗಾತಿಯೆ, ಬೆಳಕುಮೊಗ ತೋರಿದೆ ! ೧೩

ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲರು ಅಂದು
 ಬೆರಸಿ ಇಬ್ಬರನೊಂದು
 ‘ ಮೆರೆಯಿಸಿರಿ ಸಂಸಾರಸಿರಿಯ ’ನೆಂದು—
 ಹರಕೆಯಿತ್ತುದ ಮರೆತು
 ಇನ್ನಾವುದಕೊ ಬೆರತು,
 ಮರುಳಾದೆ ಮಂಕಾದೆ ಬರೆದೆ ನೊಂದು ! ೧೪

ಕಾರಮೋಡವು ಮುಸುಕಿ
 ಮಾರಿಸಿರೆ ಕಳ್ಳಲೆಯ,
 ದಾರಿಯನು ನಡೆವ ದಾರಿಗನ ಕಣ್ಣೆ—
 ಆರದಾ ಬೆಳಕೊಂದು
 ತೋರಿ ತಣಿಸಿದ ತೆರದಿ
 ನೀರೆ ನೀ ಬಂದು ಬೆಳಕಿತ್ತೆ ನನಗೆ ! ೧೫

ಮಾಗಿಯಲಿ ಕಳೆಯಾರಿ
 ಹೋಗಿರುವ ಬನದ ಸಿರಿ
 ಸಾಗಿ ಬರೆ ಸುಗ್ಗಿ ಕಳೆಯೇರುವಂತೆ—
 ರಾಗಿಣಿಯೆ, ನೀ ಸುಗ್ಗಿ-
 ಯಾಗಿ ಬರಲಂದೊಣಗಿ-
 ಹೋಗಿರುವ ಕೆಳೆಮೊಳಕೆ ಕೊನರಿಟ್ಟಿತೆ !

೧೬

ಯೋಗವೊದಗದ ಮೊದಲೆ
 ಯೋಗ್ಯತೆಯು ತಿಳಿವುದೇ ?
 ಏಗಲೂ ಗೊತ್ತುಹುದೆ ಕೋಗಿಲ ಬೆಲೆ ?
 ಆಗ ನಿನ್ನಯ ಹವಣ
 ತೂಗಿ ತಿಳಿಯದೆಯೆ ಅನು-
 ರಾಗವನು ಕಂಡತ್ತ ಕಳುಹಿದನೆಲೆ !

೧೭

ಮನವು ಬಂದೆಡೆ ಮೇವ
 ದನವು ದೋಣ್ಣೆಯ ನೋವ
 ತಿನದೆ ಮರಳುವುದುಂಟೆ ? ಅಂತೆ ನನ್ನ
 ಮನವು ಕಂಡೆಡೆಗಳಲಿ
 ಕುಣಿದು ಗುರ್ಧನು ತಿಂದು
 ದಣಿದು ಬದ್ಧನನೇನನೆಂಬೆ ರನ್ನ !

೧೮

ಬಡವನೊರ್ವನು ಹಣವ
 ಪಡೆವೆನೆನ್ನು ತ ಸಿಕ್ಕ
 ಕಡೆಯೊಳಲೆದಾಡಿ ತಾ ಮರಳಿ ಬಂದು;
 ನಡುವನೆಯೊಳೆ ನಿಧಿಯು
 ಕೊಡವ ನೋಡಿದ ತೆರದಿ
 ಹುಡುಗಿ, ನಿನ್ನನು ಕಂಡು ನಲಿವೆನಿಂದು !

೧೯

ಕುತ್ತ ಕಳಕೊಳಲೆಂದು
 ಸುತ್ತಿದೆನು ನಾಡೆಲ್ಲ,
 ಎತ್ತಲೆತ್ತಲು ಮದ್ದು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ;
 ಹಿತ್ತಲಿನ ಬಳ್ಳಿಯಿದು
 ಕುತ್ತ ಕಳೆಯುವುದೆಂದು
 ಸತ್ಯ-ಸತ್ಯವು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ !

೨೦

ಮುದ್ದುಗೆಳತಿಯೆ, ಸನ್ನ
 ಬುದ್ಧಿಯನು ಹೊದ್ದಿರುವ
 ವೊದ್ದುತನ ನಿನ್ನಿಂದ ಹಾಳಾಯಿತೆ;
 ಬಿದ್ದಲಿಯೆ ಬದ್ದುಕೊಂ-
 ಡಿದ್ದ-ಸೋತಿದ್ದ-ಬಗೆ
 ಎದ್ದು ಕುಣಿದಾಡಿ ನಿನಗಾಳಾಯಿತೆ !

೨೧

ನಿನ್ನೊಂದುಗೂಡೆ ಹೊಸ-
 ಬಣ್ಣ ಬಂದಿತು ತಿರೆಗೆ
 ಚೆನ್ನೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ನಲಿವೆ ನಲಿವು !
 ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಹಗಲು
 ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಇರುಳು
 ಚೆನ್ನ ತೆಯ ಪಡೆದನಗೆ ಸೊಗಯಿಸುವವು !

೨೨

ಬಂಜರಾಗಿಯೆ ಕಂಡ
 ಸಂಜೆ-ಮುಗಿಲಿನ ಚೆಂದ
 ರಂಜಿಸಿತು ನಿನ್ನ ಚೆಲುವನ್ನು ಹೀರಿ !
 ಗಿಂಜೆಂದು ತೋರಿದ್ದ
 ಪಂಜರದ ಗಿಣಿಯ ನುಡಿ
 ರಂಜಿಸಿತು ನಿನ್ನ ನುಡಿಮೆಲುಪ ತೋರಿ !

೨೩

ಹೆಣ್ಣಿನಲಿ ಹೊಸ ತಿರುಳು
 ಹೂವಿನಲಿ ಹೊಸ ಹುರುಳು
 ಉಣ್ಣುವನ್ನ ಕದಿದೆ ಎಂದು ಹೊಸತು ಸವಿಯು---
 ನಿನ್ನ ಒಡನಾಟದಲಿ
 ಪಡೆದೆ ನನ್ನ ರಸುಗಿಳಿ,
 ಒಣ್ಣಿಸಲು ಬರದೆನಗೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಯು !

೨೪

‘ ಇಳಿಯು ಚೆಲುವಿನ ನೆಲೆ—
 ಚೆಲುವು ನನ್ನಿಯ ಸೆಲೆ ’
 ಎನುವ ನುಡಿ ನೀ ಬರಲು ನಿಜವಾಯಿತು !
 ಗೆಳತಿ ನಿನ್ನ ನ್ನುಳಿಯೆ
 ಇಳಿಯು ಚೆಲುವೆಲ್ಲವಿದು
 ಅಳಿದು ಬಯಲಹುದೆಂಬ ಅರಿವೊದವಿತು !

೨೫

ನನ್ನೊಡನೆ ಆಡುವೆನೆ,
 ನಿನ್ನೊಡನೆ ಹಾಡುವೆನೆ,
 ನನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿವೆನೆ;
 ನಿನ್ನ ಸುಳಿದಾ ಕ್ಷಣವು
 ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಕೊನೆಯು,
 ನನ್ನು ಸಿರಿನುಸಿರು ಅಹುದಹುದೆ ನೀನೆ !

೨೬

ಒಡನಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು
 ಮಿಡುಕಿಯೇ ಮಿಡುಕುತ್ತಿರೆ
 ಕಡೆಗೆ ನೀ ಬಂದೆನ್ನ ಮಿಡುಕ ಕಳೆದೆ;
 ಜಡಿದು ಜೀವನಕೆ ಬಂ-
 ದಡಸಿರುವ ಕಾರಿರುಳು
 ಬಿಡಗುಗಾತಿಯೆ ಬೆಳಕ ಮೊಗತೋರಿದೆ !

೨೭

ಚೆಂದದೊಡತಿ

ನನ್ನದೇ ನೆಲ್ಲವನು
 ನಿನ್ನದಾಗಿ ಕೊಂಡೆ,
 ಇನ್ನು ನೀನೆಂದು ನನ್ನವಳಾಗುವೆ ?
 ಬನ್ನ ಕೆಡೆಮಾಡಿ ನೀ
 ಬಣ್ಣಗಿಡಿಸಿದೆ ನನ್ನ,
 ರನ್ನೆ ! ಕರಗುವ ಕರುಳು ನಿನಗಿಲ್ಲವೆ ?

೧

ಕೊರಳ ಹೊರಳಿಸುತ್ತ ಸುಳಿ-
 ಗುರುಳ ಬವರಿಯ ತೂರಿ
 ಅರಳುಗಣ್ಣುಗಳ ಸೆಳೆಮಿಂಚ ತೋರಿ,
 ಕಿರುನಗೆಯ ತಾರಗೆಯ
 ಮಿರುಗಿಸುತ್ತ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತ
 ಎರಡು ಕಂಗಳನು ಸೆರೆಗೈದೆ ನಾರಿ !

೨

ಒಂದೆ-ಒಂದೇ ಸಲವೆ
 ಅಂದು ನೋಡಿದೆ, ನಿನ್ನ
 ಅಂದ-ಚೆಂದಕೆ ಮನಸು ಮಾರುಹೋಯ್ತೆ;
 ' ಚೆಂದದೊಡತಿಯೆ ಶರಣು ! '
 ಎಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು, ಬಯಕೆ
 ಅಂದೆ ನಿನ್ನೂಳಿಗದ ಆಳಾಯಿತೆ !

೩

ಒಲವು ನನ್ನದು ನಿನ್ನ
 ಬಳಸಿ ಸುಳಿಯುತ್ತಲಿಹುದೆ,
 ನಲಿವು ನೀನಿದ್ದರಲಿಯೆ ನಲಿಯುತ್ತಿಹುದೆ !
 ಒಲವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯೇ
 ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಂತಿಹುದೆ;
 ಕೆಳೆಯು ನೀನಲ್ಲದನ್ಯರನೆಳಸದೆ !

೪

ಇರಲು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂ-
 ಡಿರುವೆ ನೀ ನನ್ನೆದೆಯು
 ಕರುಳನೇ ಕುಣಿತದೆಡೆ ಮಾಡಿಯಿರುವೆ;
 ಮರ-ಮರಳಿ ಸುೂಡುತ್ತಿಹ
 ಮನದ ಯೋಚನೆಗಳನೆ
 ತಿರುಗಾಬದೆಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವೆ !

೫

ತಾಯ ಕರುಳಿನ ತನಿಯೆ
 ತಂದೆಯೊಲುಮೆಯ ಖನಿಯೆ
 ನೇಯಿಗರ ಒಡನಾಟ-ಜೀನ ಹನಿಯೆ !
 ರಾಯರಾಣಿಯ ವಿಭವ—
 ಬೆಳಗು-ಬೈಗಿನ ಚೆಲುವ-
 ನೋವಿರುವೆ ನೀನೆಂತು ಕಲೆಯ ಕಣಿಯೆ ?

೬

ನನ್ನದೆಂಬುದನೆಲ್ಲ
 ನಿನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡೆ,
 ಇನ್ನು ನೀನೆಂದು ನನ್ನವಳಾಗುವೆ ?
 ಬನ್ನಕೆಡೆಯಾಗಿ ನಾ
 ಒಣ್ಣಗೆಟ್ಟೆಹೆ ಚೆನ್ನೆ,
 ಇನ್ನೆಂದು ನೀನು ನನ್ನವಳಾಗುವೆ ?

೭

ನನ್ನಾ ಕೆಗೆ :—

ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ರೂಪ ನೋಡಿದೆಲ್ಲ ಜನರು ಏನೋ ಏನೋ
ಆಲ್ಲಗಳೆದು ನುಡಿವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆನು !

‘ಕಿರಿದು ಮೂಗು’ ಎನುವನೊಬ್ಬ,

‘ಹರವು ಬಾಯಿ’ ಎನುವನೊಬ್ಬ

‘ಕುರುಳ ಕರಿದು ಕಡಿಮೆ’ ಎಂದು

ಚರಿವನೊಬ್ಬನು;

‘ಕೊರಳು ನಿಡಿದು’ ಎಂದು ಮೂಗ

ಮುರಿವನೊಬ್ಬನು !

೧

‘ಕಣ್ಣು ನೋಟ ನಸುವೆ ಕೊಂಕು’ ಎನ್ನುವನೊಬ್ಬನು,

‘ಕೆನ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೆಂಪು ಕೊರತೆ’ ಎನ್ನುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು !

‘ಮೈಯ ಬಣ್ಣ ಕೊಂಚ ಕಪ್ಪು’

‘ಮೈಗೆ ಕಡಿಮೆಯ ಹುದು ಒಪ್ಪು’

ಎಂದು ನುಂದಿ ಒಂದಕೊಂದು

ಕುಂದನಿರಿಸಿ ನುಡಿಯಲು—

ತಂದುಕೊಳುವೆನಾಗ ನಿನ್ನ

ಅಂದವನ್ನು ಮನದೊಳು !

೨

ತಂದುಕೊಳುವೆ ನಿನ್ನ ಮನದೊಳೆಂದು ನಿನ್ನ ನೋಡುವೆ;

‘ಮಂದಿಯೆನುವ ಮಾತು ದಿಟವು’ ಎಂದೆನಿಸಲು ನೋಯುವೆ !

ಆದರೆ ಏನಚ್ಚರಿಯಿದು ?

ಎದುರು ನೀನೆ ಬಂದು ನಿಂದು

ನಗೆಯ ಮೊಲೈಮಾಗುಳಿಸೊಡನೆ

ಸೊಗಸ ಸುತ್ತು ಹರಹುವೆ,

ಹೊಗರನೊಗೆಯುತಿರುವ ನಿನ್ನ

ಬೊಗಸೆಗಣ್ಣು ತಿರುಹುವೆ !

೩

ಕೆಳೆಯು ಬೆರೆತ ನಲುಮೆ-ನೋಟ ನನ್ನೆದೆಯಲಿ ನಿಲಿಸಿ—
ಬಳಿಯಲಿ ನೀನಿರಲು ಚೆಲುವೆ ಸಲುಗೆ ಸುಡಿಯನುಲಿಸಿ—

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯು ಕುಂಪ ಕಾಣೆ,
ಸುಳ್ಳೆಲ್ಲವೆ ದೇವರಾಣೆ!
ಕಿರಿಯ ಮೂಗ ಹರವು ಬಾಯ
ಕೊರೆಯ ಮರೆತೆ ಬಿಡುವೆನೆ,
ಕುರುಳ ಬಣ್ಣ ಕೊರಳ ಸಣ್ಣ
ಯಾವುದೇನ ಕಾಣೆನೆ!

೪

ಹೊರಗೆ ಕಾಣದಿರುವಾವುದೊ ಮಿರುಗದೊಂದು ಬೆರೆದು—
ಕೊರತೆಯ ಕಳೆದಿಹುದು ' ನೀನೆ ಸರಿಯು ! ' ಎನಿಸುತ್ತಿಹುದು !

ಕಿರಿಯ ತನದಿ ತುಂಬುವೆರೆಯ
ನಿರುಕಿಸಲಂದೆನ್ನ ಹೃದಯ
ಅರಳಿ ನಕ್ಕು ನಲಿದ ಪರಿಯ
ಅರಿಕೆ ನನಗೆ ಇರುವುದೆ;
ಮರುಳು ! ನಿನ್ನ ನೋಡಲದುವೆ
ತೆರದಿ ಒಗೆಯು ನಗುವುದೆ !

೫

ಜನಕೆ ಕಾಂಬುವೇಕೆ ಚೆನ್ನೆ, ನನಗೆ ಕಾಣವೇಕೆ ಕುಂದು ?
ಜನದ-ನನ್ನ ನೋಟಗಳಿವು ಎನಲೆ ಬೇರೆ ಬಗೆಯವೆಂದು ?

ಚಣಕೆ ಚಣಕೆ ಹೊಸ ಚೆಲುವನೆ
ನಿನ್ನಲಿ ನೋಡುವೆನೆ ಚೆಲುವೆ,
ಎನಿತು ನಿಟ್ಟಿಸಿದರು ಕಣ್ಣೆ
ಮನಕೆ ತನೆವದಿಲ್ಲ ಒಲವೆ !

ಎಲ್ಲಿಯ ನುಡಿ, ಕೊರತೆ ನಿನ್ನ ಚೆಲ್ವೊಳಗಿಹುದೆ ?
ಎಲ್ಲ ಸುಳ್ಳು ! ಜನರ ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಇಹುದೆ !

ಹಳ್ಳಿಗನ ಹಾಡು

ನಗ-ನಗತ ನಡಿದಿಯೆಲ್ಲೆ ನಾರೀ-ವೈಯಾರೀ
ಮಿಂಚಿನ ಗೊನಿ ತೂರಿ—ನಗ-ನಗತ....

ಕಣ್ಣನೋಟ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲಾ

ಕೆನ್ನಿಯೆರಡು ಕನಡೀಹಳ್ಳಾ....

ತುದಿಜರದ ಕುಬಸ ನಾ-ಜೂ-ಕಾ

ಎದಿಮ್ಯಾಗಿನ ಸೆರಗಿನ ಯೋ-ಕಾ

ಎದಿಗಿರಿದ್ವಾಂಗಾದಿತು ಬಾ-ಕಾ

ಉರವಸಿ ರಂಭಿ ಮೇನ-ಕಾ

ಇಲ್ಲ ಯಾರು ನಿನ್ನ ಸರಿ ತೂ-ಕಾ

ಮಾತಾಡ ಸಿಂತು ಜರಾ ಸೋ-ಕಾ !

ಮೋಹದ ಗಿಣೀಯೇ-ಮಾ-

ಯದಮಣೀಯೆ-ನಗ-ನಗತ....

೧

ಇಳೀಬಿಸಿಲ ಯಾಳೇದಾಗ

ಹೊಳೆನೀರಿಗೆ ನೀ ಹೊಂಟಾಗ—

ಆಂದೊಮ್ಮೇ ಮೊದಲ ನೋಡಿ,

ನನ ಕಣ್ಣೂ-ಮನಸೂ ಕೂ-ಡಿ

ನಿನ್ನ ಕಡಿಗೇ ಬಂದೂ ಓ-ಡಿ

ಮಾಡಿದಿಯೇ ಮಾಟಾ ಮೋ-ಡಿ

ಕಣ್ಣ-ಮನಸಿಗೆ ಹಾಕಿದಿ ಬೇ-ಡಿ

ಎಂಥಾಕೇ ನೀ ಕಿಡಿಗೇ-ಡಿ

ಕಡಿಗಣ್ಣು ಬಾಣಾ-ಹೊಡಿ-

ಯೂದ ಸ್ರಾಣಾ ! ನಗ-ನಗತ....

ನಗ-ನಗತ ನಡಿದಿಯೆಲ್ಲೆ ನಾರೀ-ವೈಯಾರೀ

ಮಿಂಚೀನ ಗೊನಿ ತೂರಿ-ನಗನಗತ....

೨

ವನಮಲ್ಲಿಕೇಯ ಸೊಲ್ಲು

೧

ಅರಳಿ ನಿಂದಿಹೆನು . . ಹುರಳ ಹೊನಲನ್ನು....
ಬರಿದೆ ಗಾಳಿಯಲಿ . . ಹರಡುತಿಹೆ ನಾನು !
ಮುಳ್ಳ ಕೊಂಪೆಗಳು . . ಕಳ್ಳಿ-ಕಂಟಿಗಳು....
ನನ್ನ ಮೆಯಾ ಸಿರಿಯ . . ಮಾಡಿಹವು ಮರೆಯ.... !

೨

ಮಾಲಿಗರು ಬಂದು . . ಮಲರ ತಿರಿವಂದು....
ನನ್ನ ಮುಸುಕಿರುವ . . ಮುಳ್ಳಮೆಳೆ ಮುರಿದು....
ಒಡೆಯನಡಿಯೆಡೆಗೆ . . ಒಯ್ಯಬಹುದೆಂದೆ—
ನಡೆಯೆ ಬಿಡುತವರು . . ಸುಯ್ದು ನಾ ನಿಂದೆ.... !

೩

ದುರುಳದುಂಬಿಗಳು . . ಹುರುಳನೆಲ್ಲವನು....
ಸುರಿಯುವಾಸೆಯಲಿ . . ಸುಳಿಯುತಿಹವಿಲ್ಲಿ;
ಚೆಲುವಿನದು ನಿಲಯ . . ನನ್ನ ದೀ ಕಾಯ....
ಕಾಡ ಹುಳುಗಳವು . . ಕೊರೆಯ ಬರುತಿಹವು.... !

೪

ಅಂದವಿರದಿರುವ . . ಗಂಧವಿರದಿರುವ....
ಕೀಳು ಕುಸುಮಗಳೂ . . ಹೊಂದುವುವು ಪದವ;....
ದೇವನೊಡನಾಡಿ . . ಜೀವದೆಡೆ ನೀಡಿ....
ಧನ್ಯವೆನಿಸುವುವು . . ತಮ್ಮ ಜೀವನವು.... !

೫

ನನ್ನ ಜನ್ಮವಿದು.. ಮಣ್ಣಲಿಯೆ ಬೀಳ್ಕೊಡು
 ಮಣ್ಣೆ ಆಗುವುದು!.. ಎನ ಮಾಡುವುದು?....
 ಬಾರ ಬಿರುಗಾಳಿ.. ನನ್ನ ಮೊರೆ ಕೇಳಿ....
 ಬಾರ ಬಿರುಗಾಳಿ.. ಭೀಕರತೆ ತಾಳಿ.... !

೬

ಭೋರೆಯೆಂದು ಬೀಸು.. ತೋರ ಸೆರೆ ಬಿಡಿಸು.... !
 ತೂರು ಬಾಂಡಳಕೆ.. ಸೇರಿಸಾ ಪದಕೆ.... !
 ಒಡೆಯನಡಿಗಳೊಳು.. ಬೆಡಗಿನೀ ಬಾಳು....
 ಮುಡಿಪಾಗಿ ಇಡುವೆ.. ಪೂರ್ಣತೆಯ ಪಡೆನೆ.... !

*

*

*

ಅರಳಿ ನಿಂದಿಹೆನು.. ಹುರುಳ ಹೊನಲನ್ನು
 ಬರೆದಿ ಗಾಳಿಯಲಿ.. ಹರಡುತಲೆ ಇಹೆನು !

ಮಾಲೆಗಾರನ ಮಾತು

ಆರಸಿಯ ರಸಿದೆನು ನಾನು....

ಹುರುಳುಳ್ಳ ಹೂವೊಂದನು;
ಮೂರುಕು ಗುಡಲನು ಕೂಡ
ಆರಮನೆಯೊಲಾಗಿ ಸುವ
ಸುರಪಾರಿಜಾತಕವನು !

೧

ಹೊರಗಿನಾ ಹೊಳವೆ ಕಂಡೆ....

ಮರುಳ ನಾ ಬೆರಗುಗೊಂಡೆ;
ಸುರಲೋಕದರಳೆಂದೆ
ಬರಿದೆ ಭ್ರಮೆಯಲಿ ಬಿದ್ದೆ
ಸುಧೆಯೆಂದು ಸುರೆಯ ನುಂಡೆ !

೨

ರಾಯ ದೋಂಟಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು....

ಸುತ್ತ ಮುಳಾಬೇಲಿಯಿಟ್ಟು....
ಅಡಮಯೊಳಗಡಗಿದ್ದ
ಬೆಡಗಿನಲರನು ನೋಡಿ
ನಂತೆ ಕಣ್-ಮನವ್ ಕೊಟ್ಟು !

೩

ಒನದ ಹೂವಾಡರೇನು ?....

ಏನವೆ ನಿನ್ನೆಂದಮರನು;
ಧನಬೀಡ, ಧರೆಬೀಡ,
ಜನಬೀಡ, ಜೊತೆಬೀಡ !
ಮನ ಬೀಡುತಿದೆ ನಿನ್ನನು !

೪

ಮುಳ್ಳುಗಳ ಕೊಂಪೆಯಿರಲಿ....
 ಕಳ್ಳಿ-ಪೆಳೆ-ಕಂಟಿಯಿರಲಿ.... !
 ವೊಳ್ಳು ನನ್ನೆದುರೆಲ್ಲ,
 ತಳ್ಳಿಹಾಕುವೆನವನು..
 ಕೋಟಿ ಕಂಟಕವು ಬರಲಿ !

೫

ನಿನ್ನ ನೇ ಪಡೆವ ಬಯಕೆ....
 ನಿನ್ನ ನೇ ಮುಡಿವ ಬಯಕೆ!
 ನನ್ನ ಮನ ತುಂಬಿಹುದು,
 ನನ್ನೆದೆಯ ತುಳಿಯುವುದು,
 ನನ್ನ ಕೈಗಿಂದು ಸಿಲುಕೆ !

೬

ಒಡೆಯನಡಿಗೇರಿಸುವೆನು....
 ನನ್ನ ಮುಡಿಗೇರಿಸುವೆನು;
 ಬದುಕಿನಲಿ ಬರ್ದಿಲವನು
 ಸದೆಗೈದು ತೂರುವೆನು
 ಬಾ ಕೈಗೆ ಬೇಗ ನೀನು !

೭

ಅರಸಿಯರಿಸಿದೆನು ನಾನು....
 ಹುರುಳುಳ್ಳ ಹೂವೊಂದನು;
 ಮುರುಕು ಮನ-ಮನೆಗಳನು
 ಸುರಲೋಕ ವಾಗಿಸುವ
 ಅರಳು ಅಹುದುಹುದು ನೀನು !

೮

ತೆರೆಮರೆಯ ಹೆಣ್ಣು

ಮಿರುಗುಸೇ ಜರಿಯ ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿಹಳು

ಸಿರಿವಂತಿ ಯಾವಳಿವಳು ?

ಚರಣಗಳ ನೇವ್ರ ರದ ಸರಸೆನಿತು ಸವಿಯಿರುದು—

ಸವಿಗಾತಿಯಾವಳಿವಳು ?

೧

ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ತೆರೆಸಳಿದು ನಡೆದಿರುವ ಈ ಹೆಣ್ಣು

ಚೆಲುವಿನಲಿ ಎಂತಿರುವಳೊ !

ಬೆಳುದಿಂಗಳನು ಪಾಲ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳೆ-ತೊಳೆದು

ಗೈದ ಗೊಂಬೆಯೊಲಿರುವಳೊ ?

೨

ಇವಳ ತೊಳಗುವ ಮೊಗಕೆ ಬೆಳುಗಾಲ ತುಂಬುವೆರೆ

ಸಸನಾಗಿ ತೋರಬಹುದೆ ?

ಇವಳ ಮೆಯಾ-ಮಿದುತನಕೆ ಮುಲ್ಲಗೆಯ ಮೆಲುವಾಸ

ಹೋಲಿಸಲು ಸರಿದೋರದೆ ?

೩

ಕೆನ್ನೆಗಳ ಕಡುಗೆಂಪು ಸಂಜೆಮೋಡದ ಕೆಂಪು-

ಬಣ್ಣ ಕೊರೆಯಾಗಬಹುದೆ ?

ಕಣ್ಣ ನಗೆನೋಟಕ್ಕೆ ತಾರಗೆಯ ಹೊಸ ಹೊಳವು

ಮುಂದಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಹುದೆ ?

೪

ಇವಳ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಪಾಲ ಕೆನೆಯಾದರೂ ಹದರಿ

ಹಿಂಜರಿಯ ಒಪುದಲ್ಲವೆ ?

ಇವಳ ಮೈಸಿರಿಗೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ದಿಸದ ಬನಸಿರಿಯು

ಸಮುವೆನಲು ಒಪ್ಪಲ್ಲವೆ ?

೫

ಇವಳ ಮೆಲುಸುಡಿಯಿಂವು ಗೋವಳನ ಪೊಂಗೊಳಲ
ಸವಿಸರಕೆ ಸರಿಯೆನಿಸದೆ ?

ಇವಳ ಬೆಡಗಿನ ಸೊಂವು ಮಳೆಗಾಲ ಸೆಳೆಯಿಂಚ
ಹಿಂದೆ ಹಾಕದೆ ಇರುವುದೆ ?

೬

ಬಣ್ಣದುದುಟೆ ಬಾಯನ್ನು ಸುಳಿಗುರುಳ ಸೊಬಗನ್ನು
ನನಗೆ ಹೊಗಳಲು ಬರುವುದೆ ?

ಹೆಣ್ಣು ಇವಳಾವಳೋ ಬಲು ಚೆಲುವೆಯಿರಬೇಕು;
ತೆರೆಯಿಲ್ಲದಿರಬಾರದೆ ?

೭

* * * *

ಬೆರಗಾಗಿ ನಾನು ಈ ತೆರದಿ ಬಗೆಯುತಲಿರಲು
ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಹೋಯ್ತು;

ತೆರೆಯು ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಿ, ಮೆಯ್ ಮುಸುಕು ನನು ಜಾರಿ
ಮರೆಯ ಹೆಣ್ಣುದು ತೋರಿತು.

೮

ಕರಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣ ಕೊರಡಂತೆ ಇರುವ ಮೈ
ಹೂ ಬೆರೆತ ಹಸಿರು ಗಣ್ಣು —

ತೆರೆಬಾಯಿ ಬಿರುನೋಟ ಕಿರುಮೂಗು ಉರಿವೋರೆ
ಇರುವುದನು ಕಂಡೆ ನಾನು !

೯

ಸಲ್ಲದಾ ಒಡವೆಯನು ಬಲ್ಲಂತೆ ಬಣ್ಣಿಸಿದ
ಬಗೆಗೆ ನಾ ನಗುತ ನಿಂದೆ;

‘ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಕಂಗುರುಡ ಬೇವನ್ನು ಬೆಲ್ಲವನು
ತಿಳಿಯುವುದು ’ ಎಂದು ನುಡಿದೆ.

೧೦

ನಿನ್ನ ನಗೆ

೧

ನಗುತ್ತಿರು, ನಗುತ್ತಿರು, ನಿಲಿಸದೆ ನಗುತ್ತಿರು,
 ನಿನ್ನ ನಗೆಯೆ ಬಾಳನೊಸಗೆ;
 ನಿನ್ನ ನಗೆಯ ಸುಳಿ ಭಾವದ ವೈತಾಳಿ,
 ನನ್ನ ನಿನ್ನೊಲುಮೆಗೆ ಬೆಸುಗೆ !

೨

ಅರಿವಿನಾಶೆಗೆ ನಲ್ಲೆ, ಬಲುಬಲು ಗಿಡ-ಬಳ್ಳಿ
 ಬೆಳಸಿದೆ ಸಾಲು-ಸಾಲಾಗಿ
 ತಳಿತುವು ಚಿಗಿತುವು, ಎಲೆ-ಬಲೆಯಾದುವು,
 ಅರಳಲಿಲ್ಲೆಂದು ಹೂವಾಗಿ !

೩

ಗಿಡ-ಗಿಡದಡಿ ಕಟ್ಟಿ, ಎಡೆಯೆಡೆ ಮಂಟಪ,
 ಬಳ್ಳಿ-ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹಂದರಗಳು—
 ಒಡನಾಡಿಗಳ ಕೂಟ ಸೊಗಸೆನ್ನುವುದು ತೋಟ;
 ನನಗದು ಬರಿ ಹಾಳು ಹಾಳು !

೪

ಕಳವಳಿಸಿದನೇನೋ ಅಳಲಿದೆ, ತೊಳಲಿದೆ,
 ಫಲವಾವುದನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ !
 ಚೆಲುವೆ, ನಿನ್ನಯ ಚೆಲ್ವ ಮೆಲುನಗೆ ಕಂಡೆಂದು
 ಅರಳಿದಲರೆ ತೋಟವೆಲ್ಲ !

೫

ನಿನ್ನ ನಗೆಯೊಳಾವ ಮೋಡಿಮಂತ್ರವೆ ಚೆನ್ನೆ !
 ಅಂದೊಂದೇ ದಿನದ ಮಾತಲ್ಲ;
 ಒನ್ನ ಗೊಂಡೆದೆ-ಮನ ತಣಿಸುವ ರಸವಾಯ್ತು—
 ನೀ ನಕ್ಕ ಕ್ಷಣ-ಕ್ಷಣವೆಲ್ಲ !

೬

ನಗುತಿರು, ನಗುತಿರು, ಮೆಲುನಗೆ ನಗುತಿರು,
 ನಿನ್ನ ನಗೆಯೆ ಜೀವದೊಸಗೆ;
 ಮುಗುಳುನಗೆಯ ಸುಳಿ ತೆಂಕಣ ಸುಳಿಗಾಳಿ,
 ಕಿರುನೆಗೆ ಕೋಲಾಮಂಚನೆಸುಗೆ !

ನುರಳಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ

ಆಶ:—

೧ .

ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಇರುವಾಗ ನನ್ನ ಚೆನ್ನಿ,
ನೋವಂದರೇನ—ನಗಿಯೇನು....
ನೋವಂದರೇನ—ನಗಿಯೇನ—ಈ ತೂಕ
ನಿಲುಕಿದ್ದಿ ತೇನ ಮನಸನ್ನ ?

೨

ಹೋಗಿದ್ದೋನಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ-ಹೊಚ್ಚ ದಿನಗಳು
ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಿಗ್ಗಿನ....
ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಿಗ್ಗಿನ ಹೊರಿ ಹೊತ್ತು
ತುಂಬಿತ್ತಿದ್ದೂವ ಒರಿ ಮನಸ !

೩

ಹರಿಯೂವ ಹೊಳೆಯಾಗ ಬುರುಡಿಗುಂಬಕ ಬಗಿದು
ತೆರಿ ಮ್ಯಾಗ ತೇಲಿ ಹೊರಟ್ಟಾಂಗ....
ತೆರಿ ಮ್ಯಾಗ ತೇಲಿ ಹೊರಟ್ಟಾಂಗ—ನನ ಬದುಕು
ನಡಿದಿತ್ತು ಕಾಲ ಕಡಲಾಗ !

ಆಕೆ :—

೧

ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಇರುವಾಗ ನನ ನೀರ
 ನಾ ಬ್ಯಾರೆ ಮತ್ತು ನೀ ಬ್ಯಾರೆ....
 ನಾ ಬ್ಯಾರೆ ಮತ್ತು ನೀ ಬ್ಯಾರೆ— ಈ ಮಾತು
 ನೆನಪಾಗತಿತ್ತೆ ಎಂದಾರೆ ?

೨

ಯಾತಕ ಹೋದೇನೋ, ಘಾತೂಕ ತಪ್ಪರೀಗೆ
 ನಾ ಬ್ಯಾರೆ ನಲ್ಲ ನೀ ಬ್ಯಾರೆ....
 ನಾ ಬ್ಯಾರೆ ನಲ್ಲ ನೀ ಬ್ಯಾರೆ ಎಂಬರಿವ
 ಮೂಡಿಸಿದರಲ್ಲೆ ನಮ್ಮವರೇ !

೩

‘ ನಾಬ್ಯಾರೆ ’ ಎಂದಾಗ, ನಡಿಗೀತು ನರನಕರ,
 ನೀರಾಗ ಬಿದ್ದು ಮುಣುಗುವ....
 ನೀರಾಗ ಬಿದ್ದು ಮುಣುಗವರ ಪರಿ ಉಸುರು—
 ತೊಡಕಿ; ಮಿಡುಕೀತು ನನ ಜೀವ !

ಭಾವಭಂಗ

ಯಾವುದೋ ಬಗೆಯೆದೆಯ ಮಿಡಿಯೆ,
ಭಾವ ಹಾಡ ಜಾಡ ಹಿಡಿಯೆ,
ಕಾಗದ-ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಕೊಂಡು ಬರೆಯ ಕುಳಿತೆನು;
ಬರಸ ಮೊದಲು ಬದಿಗೆ ಸಹಜ ಕಣ್ಣಿನೆಳೆದನು. ೧

ಹೊಸತು ಸೀರಿಯಂಚಿಸಿಂದ
ಹೊಸತಿಲು ಪಡೆದಿದ್ದಿತವು;
ತಿಳಿಯದಂತೆ ನೋಟ ಮೆಲ್ಲು-ಮೆಲ್ಲುಕೋಡಿತ್ತು;
ಮೆಲುನಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಮೊಗವನೊಂದ ನೋಡಿತ್ತು. ೨

ಹಬ್ಬನಂದು....ಹೊಸತು ಉಡಿಗೆ!
ಹುರುಳಿನ ಹೂಮಾಲೆ ಮುಡಿಗೆ!
ಹರಳಿನ ಕಿವಿಯೊಲೆ ಕೈಯ ಚಾಚಿ ಕರೆಯಿತ್ತು,
ಮಿರುಗ ಹರಿಸಿ ಮೂಗಬೊಟ್ಟು ಮನವ ಕೊರಿಯಿತ್ತು! ೩

ಇಂದಿನ ಈ ಕವಿತೆ ರಸಿಕ-
ವೃಂದದ ಮನ ಸೆಳೆವುದೆಂದು
ಬಗೆದು ಹಿಗ್ಗಿ ಕುಣಿದ ಮನವು ಮೈಯ ಮಲಿಯಿತ್ತು,
ನಗುತ ನಿಂತ—ಎದುರ—ಮೊಗದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತ್ತು! ೪

ಎದೆಯ ಮಿಡಿದ ಭಾವ ಯಾವ
ಬದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹುದುಗಿತೆನೋ!
ಬರೆಯಲೆಂದು ಹಿಡಿದ ಹಾಳೆ ಕೆಳಗೆ ಚಾಂತು,
ಬಲಗೈ-ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಜೇಬಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿತ್ತು! ೫

ಅಯ್ಯೋ....! ಯಾವು?... ಕರೆದ ಕೂಗು!
ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡ್ಡೆ ಎದೆಗೆ ನಡುಗು!
ಮೆಲುನಗೆಮೊಗ ಅಣಕಿಸುತ್ತಲ್ಲೆಂದ ಅಡಗಿತು,
ಬರಿಯ ಹಾಳೆ ಬಿಡ್ಡೆಡೆಯೊಳೆ ಬೈಯ ತೊಡಗಿತು! ೬

నమగిదే లిలీ !

౧

హేణేయువా నల్లీ, హూస మలర మాలీ !
నారళేయ కుడియొంద నీ ఓడి,
బీరే కుడియను నాను క్కొళ్ళవే;
వేరిసువ ఈ ఆరళిదరళను
నీరే కాలవనేకే తళ్ళవే ?
హేణేయువా నల్లీ, సు రభి సుమమాలీ !

౨

ఆరళ జీవనవు.... ఒందు-ఆరే దినవు !
ఇళేయ జీలువేల్లవను తన్నోళు
సేళేదు క్కొండేళువుదు మెల్లగే;
గళిగేయాదరు జీలుచిసొందిగే
కేళేయ బయసువుదుచితవల్లసే ?
హేణేయువా నల్లీ,—సుడియువా మాలీ !

౩

బచియే నారినేళే.... ఇరలు ఏను బీలీ ?
జేంద-జేందడ ఒణ్ణొడరళుగ-
ళొందిసుత మాలేయను క్కొండరే
హేందువుదు ఈ నారు పదచియ;
సుందరతేయొడనాటపింకిరే—
హేణేయువా నల్లీ, సరస సుమమాలీ !

೪

ಹೂ ತರುವ ಮಾಲಿ....ತರಲಿ ತರದಿರಲಿ;
ದಾರಿಯವನದು ಬೇಡ, ತೋಟವ
ಸಾರಿ ನಾವೇ ಸೊಗಸಿನಲರಸು
ಆರಿಸಾರಿಸಿ ತರುವ, ದಿನದಿನ
ನಾರೆಳೆಗೆ ಚಿಲುವನ್ನು ತುಂಬುವ!
ಹೆಣೆದು ಹೂಮಾಲೆ, ತಣೆಯುವಾ ನಲ್ಲೆ !

೫

ಹೆಣೆದು ಹೂಮಾಲೆ....ತಣೆಯುವಾ ನಲ್ಲೆ !
ನಾರೆಳೆಯ ಕುಡಿಯೊಂದ ನೀ ಹಿಡಿ,
ಬೇರೆಯಾ ಕುಡಿ ನಾನು ಹಿಡಿಯುವೆ;
ಸೇರಿಸುವ ಈ ಅರಳಿದರಳನು
ನೀರೆ, ಕಾಲವನೇಕೆ ಕೆಡಿಸುವೆ ?
ನಮಗಿದೇ ಲೀಲೆ....ಹೆಣೆವುದೀ ಮಾಲೆ !

ಪ್ರೀತಿ-ಪೌರ್ಣಮಾ

(ಆತ-ಆಕೆಯರ ಮಾತು)

‘ ಜಿಲುವೆ, ನೋಡಿದು ನೋಡು, ಹೂನಗೆಯ ಮಾಲೆ ! ’

‘ ಬಲು ಸೊಗಸು, ಒಗೆಗಾರ ನನಗೆ ತಂದೆಯಲೇ ? ’

‘ ಇಲ್ಲ, ಇಂದಿದೆ ವ್ರತವು; ದೇವಿಯಾ ಪೂಜೆ ! ’

‘ ಎಲ್ಲ ಹುಸಿ, ನಿನಗೊಂದು ವ್ರತದ ಗೋಜೆ ? ’

‘ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ, ಪ್ರೀತಿ ಪೌರ್ಣಮೆಯ ವ್ರತವು ? ’

‘ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಈ ವ್ರತಕೆ ಯಾರು ದೈವತವು ? ’

‘ ದೈವತಕೆ ಹೆಸರೆ....ಹಾಂ! ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿ ! ’

‘ ಅಹುದೇನು ? ಹೇಗೆವಳ ರೂಪ-ಗುಣವ ಪರಿ ? ’

‘ ಗುರು-ಶುಕ್ರರೇ ಕಣ್ಣು, ಸುಧೆಯೆ ಚೆಂದುಟಿಯು,

ಕುರುಳ ಸುರುಳಿಯ ಕುಣಿತ ಸಾಗಿರುವ ಹಣೆಯು;

ಕನ್ನಡಿಯ ಕೆನ್ನೆಗಳು ಮೆಲುನಗೆಗೆ ರಂಗ;

ನನ್ನ ಅರಿಕೆಗಿಡಿಷ್ಟೆ ಗೊತ್ತು ಅವಳಂಗ ! ’

‘ ಸರಿಯಾಯ್ತು, ಈ ವ್ರತಕೆ ಯಾವ ಫಲವು ? ’

‘ ಯಾವ ಫಲವೆ?....ಇಹುದು ಬಾಳಿಗೇ ಗೆಲವು ! ’

‘ ಹೊಸಬಗೆಯ ಪೂಜೆಯಿದು, ಮಾಡಬೇಕಿದನು ! ’

‘ ಅದಕೆಂತಲೇ ತಂದೆ ಈ ಮಾಲೆಯನ್ನು ! ’

* * *

‘ ಎನಿದೇನಿದು ಹುಚ್ಚು?....ನನಗೇಕೆ ಮಾಲೆ?....’

‘ ನಿನಗಲ್ಲ....ಶೃಂಗಾರ ಗೌರಿಗಿಡು ನಲ್ಲೆ ! ’

‘ ಜಾಣ !....ನಡೆಯನ್ನು, ನಾ ಮಾತುಗಳನೊಲ್ಲೆ !....’

‘ ಮಾತಿಗ ನನಗೆಲ್ಲಿ ಬೇಕಿಹುದು ನಲ್ಲೆ.... ? ’

ಹಸನು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಳೆಯಿಂದ
 ಎಸೆವ ಬೊಂಬೆಗಳ ರೂಪಿಸಿದ ಗೋಡೆ—
 ಮಸಿ ಮೈಯ ಮಬ್ಬು-ರಕ್ಕು ಸಿ ತನ್ನ ಮುಸುಕಿನ
 ಪಸರಿಕೆಯಲಿ ಬೆಸೆದಿಸಕ ಸೋಡೆ....ನಲ್ಲೆ,
 ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ....ನಲ್ಲೇ....ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ! ೪

ನೀ ನಿಟ್ಟು ವಿಣೆಯ ತಾಣವೆಲ್ಲಿಯೊ!
 ಕಾಣೆನು ನಾನಿಟ್ಟು ಕೊಳಲೆಡೆಯ!
 ಗಾನಕಾದರು ಬೆಳಕೇನು ಬೇಕಿಲ್ಲವೆ?
 ಜಾಣೆ ನೀನೆರಚಿಗ ಹೊಂಬುಡಿಯ....ನಲ್ಲೆ,
 ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ....ನಲ್ಲೇ,....ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ! ೫

ನಡುಮನೆ ಪಡುಮನೆ ಅಡುಮನೆ ನಿಡುಮನೆ
 ಕಡೆಮನೆ ಮುಮ್ಮನೆ ಹಿಮ್ಮನೆಯ—
 ಎಡೆಗೊಂಡ ಮರ್ಬನು ಕೆಡಿಸಿ ಬೆಳಕ ಬೀರೆ
 ನೆಡು ಮನೆಗೊಂದು ರನ್ನದ ತೆನೆಯು....ನಲ್ಲೆ,
 ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ....ನಲ್ಲೇ,....ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ! ೬

ಒಳಗಿಲ್ಲ ತೊಳಗಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಕಿರಣಕುಲ
 ಬೆಳಕುಕಂಡಿಗೊಂದ ಹೊಳಪ ತೂರಿ,
 ತೊಳೆದು ಹೊರಗಿನಾ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೊಳೆಯನೆಲ್ಲ
 ಬೆಳಗುತಲಿರುವಂತೆ ಬಾನೊಳೆರಿ ...ನಲ್ಲೆ,
 ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ....ನಲ್ಲೇ....ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ! ೭

* * *

ಮುಚ್ಚಂಜೆ ಮುಗಿಯಿತು, ಮುಚ್ಚುಹಾಕಿತು ಮಬ್ಬು
 ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ....ನಲ್ಲೇ....ಹಚ್ಚು ದೀಪಾ!

ನನ್ನ ಗಾಂಧಾರಿಗೆ :

ಕಣ್ಣ ತೆರೆ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆ ಜೊತೆಗಾತಿ !
ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಗಿದು ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲಿಯ ರೀತಿ ?

ಕತ್ತಲೆಗೆ ಹೆದರಿ ಕಂಗಳನು ಮುಚ್ಚಿಹ; ಸಿನಗೆ
ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ತೆರೆದ ಕಣ್ಣ ಹದನು ?
ಕಾರಿರುಳ ಕರಗಿಸುತ್ತ ದಾರಿದ್ರ್ಯೋರುವ ಶಕ್ತಿ-
ಸಾರ ಮಲಗಿಹುದಲ್ಲಿ ಎಬ್ಬಿಸದನು !

೧

ಮುಂಗಾರ ಮೊಳಗುಗಳ ಕೇಳಿ ಬೆದರುತ್ತಲಿರುವೆ;
ಸಿಂಗವೋ, ಹುಲಿಯೋ, ರಕ್ತಸಿಯೋ ಎನುವೆ !
ಕನೆರೆದು ನೋಡು ನೀ, ಬಿಳಿ ತರುವ ಮಳೆನೋಡ
ಬಾಂದಳದಿ ಕುಣುವುದನು ಕಂಡು ಪಣಿವೆ !

೨

ನಿನಗಾಗಿ ಪಲವು ಬಗೆಯರಳುಗಳು ಅರಳಿಹವು,
ನಿನಗಾಗಿ ನಗುತಿಹವು ಬಾನ ತಾರೆ;
ನಿನಗಾಗಿ ಸಂಜೆ-ಮುಂಜಾವು ಮೆರೆಯುತ್ತಲಿಹವು,
ನಿನಗೆಂದೆ ಎನಿತೆನಿತೊ ಸೊಗಸು ಸೂರೆ !

೩

ತಾಯಿತನ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ಬಾಯು ಬಿಡುತಿದೆ ನಿನಗೆ;
ಕಾಯಿಗಳ ಹಣ್ಣೊಳಿಸುವವಳು ನೀನೆ !
ನೀನೆ ಕಂಗುರುಡಿಯಿರೆ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಪುಸರ
ಬಾನಿಗೆತ್ತುವ ಚಾಣರಾಶಿಯೇನೆ ?

೪

*

*

*

ಕಣ್ಣ ತೆರೆ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆ, ಕಣ್ಣ ತೆರೆ ಜೊತೆಗಾತಿ !
ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಗಿದು ಬಾಳುವುದಿಲ್ಲಿಯ ರೀತಿ ?

ನಡೆ, ಸಾಗು ಜೊತೆಗೂಡಿ !

ಪಲ್ಲವಿ—

ನಡೆ, ಸಾಗು ಜೊತೆಗೂಡಿ, ನಾಚಿಕೆ ಸಾಕೆ !
ಕೊಡು ಕೈಗೆ ಕೈ ನಲ್ಲೆ, ಹೆದರಿಕೆಯೇಕೆ ?

೧

ಬಡನಾಡಿಯೆಂದೊಪ್ಪಿ ಕೊಂಡ ನೀತಿಯೆ ನಿನ್ನ
ಕೆಡಹಿದೆ ಕೈ-ಕಾಲ ಬಿಗಿದು—
ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯದ ನೀತಿಯ ನಂಜನು
ಕುಡಿವುದಿನ್ನೇಕೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ?

೨

ಬಾಳಿನ ದಾರಿಗೆ ಬೀಲಿ ಸಾಸಿರವೆಂಬ
ಗೋಳನು ಬಲ್ಲ ಹಿರಿಯರೇ—
ಬಾಳಗೆಲ್ಲಲು ಹೇಳ-ಹೇಳುತ ಹಲವು ಸಂ-
ಕೋಲೆಯೆ ನಿನಗಿಕ್ಕಿರುವರೆ !

೩

ನಾನುಳಿದಿರೆ ನಿನ್ನ, ನೀನಗಿಲಿರೆ ನನ್ನ,
ಈ ನುಡಿ ದಿಟ್ಟ; ಆದರೇನು ?
ನಾ ನಡೆದಿಹ ಗುರಿ ಹಾರಿಹೋಗುವ ದಾರಿ;
ಬರುವುದದೆಂತಲ್ಲಿ ನೀನು ?

೪

ಕೊರಗಿನ ಬಿರುನೋಟ ಬಿಡು, ನಿನ್ನ ಸಂಕೋಲೆ
ಮುರಿದು ಚಿಲ್ಲವೆನಿಂದು ನಲ್ಲೆ,
ಗರಿಗಿಂತ ಹಗುರಾಗಿ ನೀ ನನ್ನ ಜೊತೆ ಯಾರ
ನೆರವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಹಾರುಲ್ಲೆ !

೫

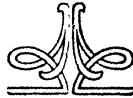
ಸಂದಿತು ಕಾರ್ಮೋಡಗಳ ಕತ್ತಲಿರುಳಿಗ
ಬಂದಿದೆ ಬೆಳಕಿನ ಹೊಸಲು;
ತಿಂದ ನಂಜಿನ ಕಾಹ ಕರಗಿಸ ಬಲ್ಲದು—
ಇಂದಿನಿ ಹೊಸಬಾಳ ಹಗಲು !

*

*

*

ನಡೆ ಮುಂದೆ ಜೊತೆಗೂಡಿ, ನಾಚುವುದೇಕೆ ?
ಕೊಡು ಕೈಗೆ ಕೈ ನಲ್ಲೆ, ಹೆದರಿಕೆ ಸಾಕೆ !

ನಾಗಪಂಚಮಿ

ನಾಗಪಂಚಮಿ ಬಂದಿಹುದೆ ಸಖಿ,
 ನಾಗವೂಜೆಯ ಗೈವೆಯೆ ?
 ತೂಗುವುಯ್ಯಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು-
 ಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವೆನೆಂಬೆಯೆ ?
 ಕೂಳು-ಕೂಳೆಂದೊ ರಲಿ ಮೊರೆಯುತ
 ಗೋಳಿಡುವ ನಾಡಿಗರ ಹಸಿವೆಯ
 ಕಾಳನಾಗಗಳೆಂದು ನಂಜಿನ
 ನೀಳ ನಾಲಗೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ—
 ನೀಳನಾಗೆಯೆತ್ತಿ....!
 ಅಲ್ಲಿ ನೀನರೆ ಹಾಲು....
 ಅಲ್ಲೆ ಹಾಲೆರೆದವನು ತಣಿಸಲು
 ನಲ್ಲೆ, ನಮಗಿದೆ ಬಾಳು !

೧

ಹಿಂದು-ಮುಂದಕೆ ಮೈಯ ತೂಗುತ
 ಸಂದೆಡೆಯೊಳೆ ನಿಲಿಸುತ್ತಿರುವೀ
 ತೂಗುಮಣೆ-ಉಯ್ಯಾಲೆಯಿಂದೇ-
 ನಾಗಬಹುದುಪಯೋಗ, ನಮಗೇ-
 ನಾಗಬಹುದುಪಯೋಗ ?
 ತೂಗಿಕೊಳುತೆಯೆ ಮುಂದೆ....
 ತೂಗಿ ಕೊಳುತೆಯೆ ಮುಂಬರಿವ ಹೂಸ-
 ತೂಗುಮಣೆ ಬೇಕೆಂದೆ !

೨

*

*

*

ತೂಗುವುಯ್ಯಲೆಯಾಡುತಾಡುತ
 ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವೆನೆಂಬೆ;
 ಹೀಗೆಯೇ ಜೋಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
 ಯಾವ ಸುಖ ನೀ ಕಾಂಬೆ—ನಲ್ಲೇ—
 ಯಾವ ಸುಖವನು ಕಾಂಬೆ ?

ಜೀವ ದೀವಳಿಗೇಗಾರಯ್ಯುತಿಹೆಯೆ!

* *

ಜೀವ ದೀವಳಿಗೇಗಾರಯ್ಯುತಿಹುದೇ-ದೇವಿ,
ಕಾರ್ಯ ಕಾನಳದತ್ತ ತುಯ್ಯುತಿಹುದೆ!
ಭಾವ ತೂಗುಯ್ಯಲೆಯ ನೇರಿಸಿಹುದೇ-ನಮ್ಮ
ಜೀವದಾಶೆಯನೆಂತು ಪೂರಿಸುವುದೆ ?

* *

ಬೆಳುಗಾಲ ಬಾನೊಳಗೆ ಬಿಳಿಮುಗಿಲ ಕೂಟ,
ಹೊಲ-ಹೊಲದೊಳೆಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯ ಚಿಲ್ಲಾಟ;
ಹೊಸ ಮೇವು-ಬೆಳಸಿ ಹಸು-ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೂಟ,
ಕಸದಿ ರಸ ತುಂಬುವುದು ದೀವಳಿಗೇಯಾಟ!
ಆದರೇನಿದು ನೊಟ ?

ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದರೂ ಇಳೆ ಬರಿದು ಬರಿದೆ,
ಬುತ್ತದಿರೆ ಬರಿ ಮಣ್ಣು-ಕಲ್ಲೆ ಬೆಳೆತಹುದೆ ?
ಹಸಿ-ಹಸಿದು ಹಲಬುತಿದೆ ಜೀವಕುಲವು;
ಇದು ನಮ್ಮ ನಿಷ್ಕರ್ಮ ಬೆಳೆದ ಫಲವು!

* *

ಮೂಲೆಯೊಳೆ ಬಿದ್ದು ಮಣ್ಣೆಡೆದ ಪ್ರಣತಿ
ತಾಳಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದುವುವು ಕಾಂತಿ;
ಸಾಲಾಗಿ ಬೆಳಗಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಜ್ಯೋತಿ—
ಕಾಳಿಮವ ಕಳೆವುದೀ ದಿನದ ಖ್ಯಾತಿ!

ಆದರೇನಿದು ರೀತಿ ?

ಪ್ರಣತಿಗಳನಿದು ವರೆಗು ಯಾರು ತೊಳೆದಿಲ್ಲ;
ಎಣ್ಣೆ-ಎಳೆಬತ್ತಿಗಳನಣಿಗೊಳಿಸೆ ಇಲ್ಲ!
ಸಾಲು ದೀಪಕೆ ಸಲುವ ಅಟ್ಟಳಿಗೆಯಿಲ್ಲ,
ದೀವಿಗೇಯನಂಟಿಸುವುದೇತರಂದೆಲ್ಲ ?ಆದರೂ....
ಜೀವ ದೀವಳಿಗೇಗಾರಯ್ಯುತಿಹೆಯೆ-ಜಿನ್ನೆ—
ಬಯಕೆ ಹಣ್ಣಾಗದಿರದೆನ್ನುತಿಹೆಯೆ !

ಅದುವೆ ದಿಟ ದೀಪಾವಳಿ!

ಪಲ್ಲವಿ—

ಉಲ್ಲಸದ ನಗೆಯರಳಿಹುದೆ ಸಖಿ,
ಎಲ್ಲಿಹುದೆ ದೀಪಾವಳಿ?
ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆಲ್ಲ ಕಡೆ ಬರಿ
ಕಳ್ತಲೆಯದೇ ಹಾವಳಿ!

೧

ಮುಂದಿನಾ ಬಾಗಿಲೊಳು ಒಂದೇ—
ಒಂದು ದೀವಿಗೆ ಮಿಣುಮಿಣೆನುತಿದೆ;
ಒಂದೆ ಸಲ ಮೆಲು ಗಾಳಿ ಸುಳಿದರೆ
ನಂದಿ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ;
ಏಕೆ ಬಡತನ ನಲ್ಲೆ?...
ಏಕೆ ಬಡತನ? ಮನೆಯೊಳೇ ಚಿರ-
ದೀಪ ಸಾಧನವಲ್ಲೇ?

೨

ಮನೆಯೊಳಿರಿಸಿಹೆ ಹಲವು ಹಣತೆಯು;
ಹನಿ-ಹನಿಯು ನೇಹವನು ಕಾಣದೆ
ತಿನುತಲಿವೆ ಬರಿಬತ್ತಿಯನೆ; ನೀ-
ನೆನುವೆ: 'ದೀಪಾವಳಿಯ ಮಾಡಿಹೆ!'
ಕಂಗುರುಡು ನಿನಗೇನೇ?...
ತುಂಬಿರಲು ಪಾತ್ರೆಯೊಳು ಸೇಪವು
ಎರೆಯದೇಕಿಹೆ ಚಾಣೆ?

೨

ಹಾರಿದರೆ ಹುಳು ಆರಿಹೋಗುವ
ಆರತಿಯ ಬೆಳಗಲಿಕೆ ತಂದಿಹೆ;
ಆ ರವಾರತಿ ಬಳಿಯ ಲಿದ್ದರ್ಥರು
ನೀರೆ, ಅದನರಿಯದೆಯೆ ನಿಂದಿಹೆ;
ಬೆಳಗು ಆ ಪ್ರಭೆಯಾರತಿ....
ಬೆಳಗಿದರೆ ಮುಡಿಪೀನೆ ನನ್ನೆ ದೆ-
ಯೊಳಗನೇ ನಲಾಮೂರುತಿ !

೪

ಉಲ್ಲಸದಿ ಮೊಗವರಳಿಸಿಹೆ, ಸಖಿ,
ಎಲ್ಲಿದೆಯೆ ದೀಪಾವಳಿ ?
ಎಲ್ಲಿ ಸೋಡಿದರಲ್ಲಿ ಬೇಕೆಲೆ
ಹಗಲು ಪಂಜೆಸ ಗಾನಳಿ !
ಅದುವೆ ದಿಟ ದೀಪಾವಳಿ....!
ಅದುವೆ ದಿಟ ದೀಪಾವಳಿಯೆ ಸಖಿ,
ಒದುಕಿಗೊಸಗೆಯ ಓಕುಳಿ !

ನಿಟ್ಟುಸಿರು

೧

ಚಿಂತೆಯು ಮುಡಿದಿಹ ವಿಧವಿಧ ಸುಮಗಳ
ಸಂತೆಯೊಳ್ಳಿಯು ಸುಳಿ-ಸುಳಿದು,
ಎಂತಹದೋ ಹೊಸ ಕಂಪನು ಹರಡುತ
ಬಂತೈ ಗಾಳಿಯ ತೆರೆಯೊಂದು;
ಅದಕೆಂದಿತು ಜನ ' ನಿಟ್ಟುಸಿರು ! '
ಶಾಂತಿಯ ಮೊಳೆಗಾಯ್ದುದು ಕಸುರು !

೨

ಕಡಲಿನ ಕಡೆಹದ ಸಮಯದಿ ಹಾವುಗ-
ಳೊಡೆಯನು ವಾಸುಕಿ ಬಲುನೊಂದು,
ಬಿಡದೆ ಪೂತ್ಕರಿಸೆ ಅದನಾಶಾವಧು
ಹಿಡಿದು ಕೊಳಲ ಮೂಡಿದಳಂದು;
ಆ ಕೊಳಲುಲಿಯೇ ' ನಿಟ್ಟುಸಿರು ! '
ನಲವಿನ ಬೆಳೆಗೆರೆವುದು ಎಸರು !

೩

ಹಸವೆಯ ರಾಣಿಯು ಹಗೆಗಳ ಗೆಲ್ಲುತ
ವಶಗೊಳ್ಳುತ ದಶದಿಶೆಗಳನು,
ಜಸವರೆ ಬಾಜಿಸಿ ಬಿನದಿಸು ತಿರುವಳು
ಪಸರಿಸಿ ನಗೆ-ಬೆಳುದಿಂಗಳನು;
ಹಸವೆಯ ನಗೆಯಿದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು,
ಬಾಳಿನ ಬೇಹಾರದ ಕೊಸರು !

೪

ಕಳವಳಗಟ್ಟುಗ ಕರುಣಾರಸವದೆ
 ತುಳು ಕುವ ಕವನವ ಒರೆದಿರುನ;
 ತಿಳಿದವರೆಂಬರ ತಿಳಿಯದರೆಂಬರ
 ಹೃದಯವ ಹಿಡಿದಲುಗಾದಿಸುನ;
 ಆ ಕವನಕೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಕುಸುರು,
 ಹಾಕಿದೆ ಇದೆ ಈ ನಿಟ್ಟು ಸಿರು !

೫

ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮವ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ-
 ವೆನ್ನುತ ಜೀವರ ಬಳಗವಿದು—
 ಬಿನ್ನಾಣದ ಮಂತ್ರಗಳಲಿ ಪೂಜಿಸಿ
 ತನ್ನಯ ಮೈ ಸವೆಯಿಸುತಿಹುದು;
 ಪೂಜೆಯ ಮಂತ್ರದ ಕೊನೆಯು ಸಿರು,
 ಸಾಜವು ಅಹುದಿದೆ ನಿಟ್ಟು ಸಿರು !

ಬಿಸಿಲು-ನೆಳಲು

೧

ಇತ್ತ ಬಯಲಲಿ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆ ಹರಡಿಹುದೆ,
ಆತ್ತ ಬನದಲಿ ತಂಪು ನೆಳಲು ತುಂಬಿಹುದೆ!
ಒಯಲಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವಗೆ ಬರಿಯೆ ಬಿಸಿಲ ಢಗೆ,
ಬನವರಿತು ತೆರಳ್ವಗೆ ಬಾಳೆಲ್ಲ ಸೊಬಗೆ!

೨

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಜೀವಜಂಗುಳಿಯ ತಂ-ತಂದು—
ಚೆಲ್ಲವಳು ಬಯಲಿನಲಿ ತನ್ನಾಟಕೆಂದು;
ಒಯಲೆ ಇಡಿಯೆಳೆಯೆಂದು ಜೀವಗಳು ಹಲವು
ಓಲಲಿಯೆ ಆಲೆದಾಡಿ ಬಳ-ಬಳುತಿಹವು!

೩

ಬಿಸಿಲ ಗುಣವೆರಡಲೇ... ಬಿಸುಪು-ಬೆಳಕುಗಳು?
ಆದೊಡೆನಚ್ಚರಿಯದಿದು ಬಯಲ ಬಿಸಿಲು!
ಬಿಸುಪುಂಟು ಬೆಳಕಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮಂಜು!
ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದವರಿಗೆರೆವುದಿದು ಸಂಜು!

೪

ಮಂಜು-ಸಂಜುಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿದಾ ಜೀವ
ಹೊಂದುವುದು ಬಿದ್ದಲಿಯೆ ಬಿದ್ದು ಬರಿ ನೋವ!
ಅಂಜದೆಯೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವ
ಹೊಂಜೀವ ಸಾರುವುದು ಬಾಳಿನಾ ಬನವ!

೫

ನೆಳಲಿಹುದು, ಆಸರೆನಲ್ಲಿ ಮಸುಕಿರದು ;
ಬೆಳಕಿಹುದು, ಆದರೆನಲ್ಲಿ ಬಸುಪಿರದು ;
ಅಲ್ಲಿ ಬಯಲಲಿ ಉಂಡ ಅಳಲು ಹೊಳೆಯುವುದೆ,
ಅಲ್ಲಿ ಬಸದಲಿ ಉಣುವ ಸೊಗಸು ತಿಳಿಯುವುದೆ !

೬

ಇಲ್ಲಿ ಬಯಲಲಿ ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆ ಹರಡಿಹುದೆ,
ಅಲ್ಲಿ ಬಸದಲಿ ತಂಪು ನೆಳಲು ತುಂಬಿಹುದೆ ;
ಬಯಲೆಂಬುದೇನು ಅದು ಒಣ ಮರಳ ಬಯಲು,
ಬಸದಿ ಚೆಂದಳಿರು-ತನಿವಣ್ಣು-ಕಮ್ಮರಲು !

*

ಬಲವಿನ ಕನಸು

೧

ಬಲವಿನ ಕನಸು—ಕವಿದಿರೆ ಮನಸು
ಬಡಿದಂತೆ ಗರ—ಬುಡುಬುಡುಕೆ ತೆರ
ಬಡಬಡಿಸುವುದು ;—ಕಂಗಳ ತೆರೆದು
ನಿರುಕಿಸಿದರದು—ಬರಿದೋ ಬರಿದು !

೨

ಮಲಗಿನ ಕನಸದು—ಬಬ್ಬಗೆ ತಿಳಿವುದು ;
ಬಲವಿನ ಕನಸನು—ಲೋಕವೆ ಅರಿವುದು ;
ಬಯಲಿಗೆ ಬಗೆ-ಬಾಯ್ ಬಿಟ್ಟದುದಕ್ಕೆ
ಗುರಿಯಾಗುವನವ—ನಗೆಯಾಟಕ್ಕೆ !

ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ !

ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಪ್ರಕೃತಿ-
ಧರ್ಮಕೆ ತಲೆವಾಗಿ !

೧

ಪಡುವುಗಾಳಿಯೋಡೆ, ಮೂಡುಗಾಳಿ ತೀಡೆ ;
ಬಕ್ಕಲಿಗರ ಬಕ್ಕ ಬಯಲ
ಮನೆಯ ಭಾಗ್ಯವಾಗಿ, ಬಂತು ಸಾಗಿ ಮಾಗಿ !
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ,
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !

೨

ಮಾಗಿ ಸಾಗಿ ಬಂದಿತು, ಕುಳಿರ ಕೆಳೆಯ ನೊಂದಿತು !
ಬೆಳೆಯ ಬಾಳ ಕಸುಕುತನದ
ಕನರ ಕಹಿಯ ಕೊಂದಿತು, ಹಣ್ಣು ಹದಕೆ ತಂದಿತು !
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !

೩

ಇರುಳ ಸೀಲ ಬಾನು, ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಜೇನು !
ಹೊಸತಲ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಸಗೆಯ
ಉಸಿರುಸಿರಿಗು ಬೀರುತ, ಒಸಗೆಗಳನು ತೂರುತ—
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ,
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !

೪

ಮುಗಿಯೆ ಬೆಳೆಯೆ ಬಾಳು, ಒಗೆಯೆ ತಿರೆಗೆ ಗೋಳು ;
ಬೀಜಗಳಲಿ ನವಸೃಷ್ಟಿಯ
ತುಂಬಿ ಇರಿಸಲೆಂದೇ, ಬರಲಿಹ ಬೆಳೆಗೆಂದೇ—
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ,
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !

೫

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯು ಅನ್ನ, ತಿಣಿ ಕಳೆಯೆ ಬನ್ನ—
ಜೀವಕುಲದ ಬಯಕೆಗೆಣ್ಣೆ
ನಾಳೆಯೂಟೆ ಒದವಿಸಿ,....ಕೊಡಲು ಬಂತು ಧಾವಿಸಿ !
ಬಂತು ಬಂತು ಮಾಗಿ—ಭಾಮೆ,
ಸಹಜ ಕರ್ಮಯೋಗಿ !

ನೋಡು ಬರುವ ಸುಗ್ಗಿಯಾಟೆ !

೧

ಬಾಳಿದು ಕನಸಲ್ಲ, ಗೋಳಿನ ತಿನಿಸಲ್ಲ,
ನನ್ನ-ಹಿಗ್ಗಿನ ಹೊಸ ತೋಟ !
ನಾನೊಂದು ಮಾಮರ, ನೀ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿ;
ಚೆನ್ನೇ ಚೆನ್ನೆನಿತು ಈ ಕೂಟ.... ?

೨

ಮಾಗಿಯ ಕೊರೆತಕೆ ಮೈ ಬರಲಾಗಿರೆ
ಮರ-ಬಳ್ಳಿ ಮರುಗಿ ಸಾಯುವುವೆ ?
ಸಾಗಿಬಹುದು ಸುಗ್ಗಿಯೆಂಬ ನಲವಿನಲಿ
ಕಾಲವ ತುಳಿದು ಬಾಳುವುವೆ !

೩

ಹದ್ದು-ಹಾಲಕ್ಕಿಯು ಹಾರಾಡುತಿಹನೇನೆ ?
ಕೂಗುತಿಹವೆ ಕಾಗೆ-ಗೂಗೆ ?
ಹೆದರಿಕೆ ಬಿಡುಬಿಡು, ಅವುಗಳಾಟವ ನೋಡು,
ಹುದುಗಿಹುದಲ್ಲಿಯು ಸೊಬಗೆ !

೪

ಬಾಳಿನ ತೋಟಕೆ ಬರಲಿದೆ ಹೊಸ ಸುಗ್ಗಿ
ನಳನಳಿಸುವುದೆಂದು ತಳಿತು;
ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವೆ ನಾನು, ಹೂವ ಹೊರುವೆ ನೀನು,
ದಿಟ ದಿಟ ನಂಬು ಈ ಮಾತು !

೫

ಹೆಣ್ಣುಗೊನೆಯ ಹೊತ್ತು ಬೇವ ಜಿಗುಳಿಗಿತ್ತು
ಹಸಿವಿನುರಿಯ ನಾ ಹಿಂಗಿಸುವೆ;
ಹೂವಿನ ಹುರುಳಿಂದೆ ಹೃದಯವನರಳಿಸಿ,
ರಸಿಕಕುಲವ ನೀ ರಂಗಿಸುವೆ !

೬

ಕಳವಣ್ಣುಗಳನುಂಡು ಕೋಗಿಲೆ-ಗಿಳಿವಿಂಡು
ಕಲಕಲ ನುಡಿಯನಾಡುವುವೆ !
ಹೂವಿನೈಸಿರಿ ಕಂಡು ಮರಿದ್ವಂಬಿಗಳ ದಂಡು
ಇನಿದನಿವೆರಸಿ ಹಾಡುವುವೆ !

೭

ಬಾಳಿದು ಕನಸಲ್ಲ, ಗೋಳಿನ ತಿನಿಸಲ್ಲ,
ನನ್ನಿ-ಹಿಗ್ಗಿನ ಹೊಸ ತೋಟ;
ನಾನೊಂದು ಮಾಮರ, ನೀ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿ,
ನೋಡು ಬರುವ ಸುಗ್ಗಿಯಾಟ !

ಕುರಿಮರಿಯಾಟ

ಫಲವಿ—

ಕುರಿಯ ಮರಿ ಬೇಕೇನು, ಕುರಿಯ ಮರಿ ಬೇಕೇನು ?
ಕಿರಿಯದಾಗರು ಮಾಡುವುದು ಹಲವು ಕೆಲಸವನು !

೧

ಮನೆಯಲಿಹ ಹೊನ್ನು-ಹಣ ಬೀದಿಗೆ ಬಿಸಾಡುವುದು,
ತಿನಲಿರುವ ತಿಂಡಿಯಲಿ ಹುಡಿ-ಮಣ್ಣು ಹಾಕುವುದು ;
ಹೊರಗಿರುವ ಹುಲ್ಲು-ಕಸ ಒಳಗೆ ತುಂಬುವುದು—
ಉರಿಯನಂಟಿಸುತ್ತದಕೆ ಕೂಗಿ ಕುಣಿಯುವುದು !

೨

ಬಂದವರ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಬೂದಿಯನು ಬೊಳೆಯುವುದು,
ನಿಂದು ನಗುವರ ಬಾಯ್ಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಡಿಯುವುದು ;
ಅಳುತ್ತಿರುವ ಎಳೆಯರನು ಬಳಿಗೆ ಕರೆಯುವುದು,
ಬಳಿಗೆ ಬರೆ ತನ್ನಂತೆ ಕುಣಿಯೆ ಕಲಿಸುವುದು !

೩

ಮಾವಿನದು ಸವಿಹಣ್ಣು ಬೇವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು,
ಬೇವಿನಾ ಕಸು ಗಾಯ್ಗೆ ಬಾಯಬಿಡಹಚ್ಚುವುದು ;
ಇಲ್ಲದಿಹ ಅಳಲುಗಳ ಎದುರಿಗಿರಿಸುವುದು—
ಸಲ್ಲದಾ ನೋವುಗಳನುಂಟು ಮಾಡುವುದು !

೪

ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಒಡವೆಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿಸುವುದಿದು ಹೊಳೆಗೆ,
 ಸಿಕ್ಕದಿರುವಾವುದಕ್ಕೂ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಿಸುವುದು;
 ಬಲ್ಲ-ಬಲ್ಲವರನೂ ಬಲುಹುಚ್ಚರನೂ ಮಾಡಿ
 ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬರಿದೆ ಅಲೆದಾಡಿಸುವುದು !

೫

ಸಾಸಿರದ ಬೆಲೆಯೊಡವೆ ಕಾಸಿನದು ಎನಿಸುವುದು,
 ಕಾಸಿನೊಡವೆಗೆ ನೂರು ಸಾಸಿರವು ಕೊಡಿಸುವುದು;
 ಇದಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವವರು ಇಲ್ಲವಿಳಿಯಲ್ಲಿ,
 ಅದಕೆಂದೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆಯೆ ಕೊಡುವೆ ಕೊಳ್ಳೆ !

*

*

*

ಕುರಿಯ ಮರಿ ಬೇಕೇನು, ಕುರಿಯ ಮರಿ ಬೇಕೇನು?
 ಕಿರಿಯ ದಾದರು ಮಾಡುವುದು ತುಂಬ ಕೆಲಸವನು !

ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಫಾಲ್ಗುಣ !

೧

ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಫಾಲ್ಗುಣ !
ಜಯೋತ್ಸಾಹ ಕಾರಣ !
ನವಯುಗದಾಗಮನವರಿತು
ನಿಲಿಸುವೆ ನೀ ತೋರಣ !

೨

ತಿಳಿಯ ನೀಲಿಯಾಗಸದಲಿ
ಬೆಳಗುವನದೊ ಭಾಸ್ಕರ ;
ಚಳಿ-ಬಿಸಿಲೊಳು ಕೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು
ಇಳೆ ಸೊಗಸಿಂಗಾಕರ !

೩

ಮದ್ದನೇನು ಕೊಟ್ಟೆ ನೀನು
ತುಂಬುದಿಂಗಳಣ್ಣಿಗೆ ?
ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಂತೆ ಇಲ್ಲ,
ಎನು ಹಿಗ್ಗೊ ಅವನಿಗೆ ?

೪

ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಸುಧೆಯಂಗಳ
ತುಂಬಿ ಸೂಸಿ ಹರಿವುದು !
' ಸಾಕು ಬದುಕು ' ಎಂಬ ಕಸುಕು-
ಮನ ಜೀವನ ಕರೆವುದು !

೫

ನಿನ್ನ ಇರುಳು ಜನವ ಮರುಳು-
ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇಕೆ?
ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳನು ಕಂಡು
ಹೇಳುವೆ ನೀ ಜೋಕೆ!

೬

ಎಳೆಯ ಮಾವುಮಿಡಿಯ ಕನರ
ಕಳೆಯುವವನು ನೀನೆ!
ಹುಳಿಯನೆರೆದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹದ-
ಗೊಳಿಸುವವನು ನೀನೆ!

೭

ತಳಿತ ಬನದ ಚೆಲುವ ತಳೆದ
ಸುಗ್ಗಿ ಗೇಕೊ ಹೆಮ್ಮೆ!
ತಳಿರಿದಿಯಲು ಒನ-ಬನಗಳು
ಬೇಕು ನಿನ್ನ ಗೆಯ್ಯೆ!

೮

ಹೊಸ ಹರಯಕೆ ಕುಸುರುಗೊಡುವ
ನನೆಯಬಿಲ್ಲನಣ್ಣೆ!
ಹೊಸ ವರುಷಕೆ ಬಸಿರಸಿತ್ತು
ನಿ ಮುಚ್ಚುವೆ ಕಣ್ಣೆ!

*

*

ಜಯ ಜಯ ಜಯ, ಫಾಲ್ಗುಣ!
ಜಯೋತ್ಸಾಹ ಕಾರಣ!
ನನಯುಗದಾಗಮನವರಿತು
ನಿಲಿಸುವೆ ಗುಡಿ-ತೋರಣ!

ಹೊಸ ಕಾಲದ ಹಿರಿನೆರೆ

೧

ಹೊಸ ಕಾಲದ ಹಿರಿನೆರೆಯಿದು ಮುಗುದೆ,
ಕಸರು ಕೆಸರು—ಸರಿ—ನೀರ ಕದಡಿದೆ;
ಹೊಸ ನೀರಿನ ಗುಣವರಿಯದೆ ಬರಿದೆ—
ಕಸುವನೆ ಕಂಡಿನಿತೊಂದು ಬೆದರಿದೆ.... ?

೨

ಅಂದಿನ ಹೊಳೆಯನು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲೇ ?
ಅಂದ-ಚೆಂದವೇನಿದ್ದಿತು.... ಬಲ್ಲೆ !
ನಿಂದ ನೀರು ಕೊಳೆಗೊಂಡು ಹಲೆಗಡಿದು
ಹಂದಿಗಳಾಟಕೆ ಹದನಿದ್ದಿತಲೆ ?

೩

ಕಾರ ಮುಗಿಲು ಗುಡಗುಡನೆ ಗುಡುಗಿತು,
ಕೋರೆ ಮಿಂಚು ಭಳಿರೆಂದು ಚಿಗಿಯಿತು,
ತೋರ ಮಳೆಯು ಹೊಸ ನೀರ ಕರೆಯತೇ—
ಸಾರಿ ಬಂದದುವೆ ತೊರೆಗೆ ಬೆರೆಯಿತೆ !

೪

ಎಸಿತೆಸಿತಿದು ಇಂದಿನ ತೊರೆಯುಬ್ಬರ,
ಮುನಿದ ಮನದೊಲಿದೆ ಹೊಸ ನೀರಬ್ಬರ;
ಬಳಿಗೆ ಬಂದುದನು ಒಳಗೆಳೆಯತಿದೆ,
ಅದಕೆಂದೇ ಕಸ-ಕೆಸರು ಕಲೆತಿದೆ !

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕಾದುದು. ೧೯೩೫ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ವಿರಹಿಣಿ' ಎಂಬ ನನ್ನ ಕವನಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ, ಈ 'ಒಡನಾಡಿ' ಅಚ್ಚಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಿದ್ದುದು ಸೂಚಿತವಾಗಿದೆ; ಆದರೆ—ಕಾರಣವಿದ್ದೊ ಇಲ್ಲದೆಯೋ—ಅದು ಅಚ್ಚಾಗಿ ಹೊರಬರಲು ಹತ್ತುವರ್ಷದ, ವಿಲಂಬವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವಂತಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಿಲಂಬವಾದುದು ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೆಂದು ನನ್ನ ಎಣಿಕೆ. ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೩೫ರಿಂದ ಮುಂದೆ ರಚಿತವಾದ ಕೆಲವು ಕವನಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ೧೯೩೬ರಿಂದ ಇದುವರೆಗಿನ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ—ಸಂದರ್ಭ ವಶವಾಗಿ—ಆಗಾಗ ರೂಪುಗೊಂಡ ಭಾವಗೀತ—ಭಾವಕವನಗಳೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಮುಂಬರಯದ ಮುಗ್ಧಪ್ರಣಯದ ಆತುರ—ಕಾತರಗಳನ್ನೂ ಏರುವರಯದ ಕಾಮಪ್ರಣಯದ ರತಿ-ಪಾಸಗಳನ್ನೂ, ತುಂಬುವರಯದ ಅನುಭವಪ್ರಣಯದ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಟವನ್ನೂ, ಇಳಿವರಯದ ಪರಿಪಕ್ವಪ್ರಣಯದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞತೆಯನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟವಾದ ನನ್ನ ಕವನಸಂಗ್ರಹಗಳು ಮೂರು. 'ಮುದ್ದನ ಮಾತು' 'ಅರುಣೋದಯ' 'ವಿರಹಿಣಿ'. ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾಯಿಭಾವವನ್ನು ಅನುಲಂಬಿಸಿ ಹೊರಟ ಕವನಗಳು ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆಂತೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ರತಿಯನ್ನನುಲಂಬಿಸಿ ಹೊರಟ ಕವನ-ಗೀತಗಳಷ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡಿವೆ. ವಿವಿಧಭಾವದ ಕವನಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು 'ಕಾರಹುಣ್ಣಿವೆ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಶೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

೫

ಕದಡು ನೀರು ನಿಜ, ಆದರೆ ಏನು,
ಹದನರಿಮಣಿಸಲು ಹೊಲಗಳಿಗಿದನು,
ಒದಗುವುವೆ ಕಮ್ಮಲಮ್ಮಾವು ?
'ಇದನುಕಿದರೆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯರು ನಾವು !

೬

ಬರಲಿದೆ ಶಾರದ ಸಮಯವು ಮುಂದೆ,
ಸರಿವುದು ತೊರೆಗಳ ಕಸ-ಕೆಸರಂದೆ !
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯು ತಿಳಿನೀರೇ ಕೇಳಿ—
ಆಲ್ಲೆಯನಕ ನೀನಂಜದೆ ತಾಳೆ !

೭

ಹೊಸ ಕಾಲದ ಹಿರಿನೆರೆಯಿದು ಮುಗುದೆ,
ಕಸರು-ಕೆಸರು-ಸರಿ—ನೀರೊಳಡಗಿದೆ !
ಹೊಸ ನೀರಿಸ ಗುಣವರಿಯದೆ ಬರಿದೆ—
ದೆಸೆಗೆಟ್ಟವರೊಲು ನೀ ಬೆದರುವುದೆ ?

ಹೊಸದಿನ

೧

ನಿನ್ನೆಗಳನು ನೆಲಕೆ ಮೆಟ್ಟಿ
ನಾಳೆಗಳನು ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಕುಣಿದು ಹಾಡಿ ಕೈಯ ತಟ್ಟಿ
ಬಂದಿತೆಂದು ಹೊಸದಿನ,
ತಂದಿದೆ ಸುಖಜೀವನ!

೨

ಅದೇ ಬಾನು, ಅದೇ ಭಾನು,
ಅದೇ ನಾನು, ಅದೇ ನೀನು,
ಅದೇ ನೆಲೆ—ಅದೇ ಕೆಲಸ—
ಆದರು ಇದು ಹೊಸದಿನ
ಇದರ ತಿರುಳೆ ಹೊಸತನ!

೩

ಋತುರಾಜನ ಕೆಳೆಯ ಮಾಡಿ
ಹಳತೆಲ್ಲವ ಹೋಳಿಯಾಡಿ
ಹೊಸ ನಿರ್ಮಿತಿಗಿಡೆಯ ನೀಡಿ—
ನಗುತ್ತಿದೆ ಈ ಹೊಸದಿನ!
ನವಯುಗ ಸಂವಾಹನ!

೪

ಭಾವದ ಸಂದೃಷ್ಟಿಯಿರಿಸಿ
ಜೀವನದನು ಭವದಿ ಗುಣಿಸಿ
ಕೇವಲನಿಸಿದ ಪಂಚಾಂಗವ

ಹಿಡಿದಿದೆ ಈ ಹೊಸದಿನ
ಸತ್ಯಯುಗದ ಚಾರಣ !

೫

ಸನಿಯೆಂದೇ ನಂಬನುಂಟು
ಸವೆದುವು ಹಳದಿನದ ಹಿಂಡು;
ಕಹಿಯಲ್ಲಿಯು ಸೊಡೆಯ ಕಂಡು

ತಿರೆಗೆ ಸುಖದ ಬಾಗಿಣ
ತಂದಿದೆ ಈ ಹೊಸದಿನ !

೬

ನಿನ್ನೆ ಗಳನು ನೆಲಕೆ ಮೆಟ್ಟಿ
ನಾಳೆಗಳನು ತಲೆಗೆ ಕಟ್ಟಿ
ಕೂಣೆದು ಹಾಡಿ ಕೈಯ ತಟ್ಟಿ

ಒಂದಿತ್ತೆಂದು ಹೊಸದಿನ,
ತಂದಿದೆ ಸುಖಜೀವನ !

ದೀವಟಿಗ

ಮನದೊಳಿಂದಿನ ಪಯಣದೇಣೆಯರಿತು ದೀವಟಿಗ,
ಅನುಗೊಳಿಸು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಸುಗುವೊಲು ದೀವಿಗೆಯ !

ಇರುಳು ಮೊದಲೇ ಆಮಾಸೆಯದು, ಕರಿಗಿಲ್ಲೆಯು
ಹರಡಿ ಹತ್ತೂ ದೆಸೆಗಳನ್ನು ಮರೆನಾಡಿಹುದು;
ಕಿರುಬೆಳಕನಾದರೂ ಕೊಡುವವೆನೆ ತಾರೆಗಳು
ಕರಿಯು ಮೋಡವು ಮುಸುಕಿಯಿದೆ ತನ್ನ ಸೆರಗಿನೊಳು ! ೧

ಹಾದಿಯದುವೂ ಹಸನು ಇರುವುದೆನ್ನುವೆಯೇನು ?
ಹೋದವರ ಒಂದವರನೆಲ್ಲರನು ಕೇಳಿದೆನು;
ಹಾದಿ ಬಲು ಕಡಿದೊತೆ, ಹಿಗ್ಗು-ತಗ್ಗಿನದೆಂತೆ
ಬಾಧಿಸುವ ಮೃಗ-ಕೀಟದಿಂದ ತುಂಬಿಹುದೆಂತೆ ! ೨

ಇಂದೆಯೇ ಬೀಸುತಿದೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಿರುಗಾಳಿ,
ನಂದಿದರೆ ದೀವಿಗೆಯು ನಡುವೆ....ನಾಡುವುದೇನು ?
' ಸಂಧಿಸಲು ನಮ್ಮೆಡೆಯ ತೊಂದರೆಯ ಪಡಬಹುದು !'
ಎಂದು ಒಗೆಯುತ್ತ ನನ್ನ ಮೈ-ಮನಸು ನಡುಗುವುದು ! ೩

ಮಿಣುಕು-ಮಿಣುಕೆಂದು ಅರೆಬೆಳಕ ಬೀರಿದರೇನು ?
ದಣವಣೆನೆ ಉರಿದುರಿದು ಕ್ಷಣದಿ ನಂದಿದರೇನು ?
ಕೊನೆಗಾಣುವುದೆ ನಮ್ಮ ಪಯಣವದು ಸುಲಭದಲಿ ?
ಅಣಿಮಾಡು ಬೆಳಕ—ಬಗೆದಿದನೆಲ್ಲ—ನನ್ನ ಹುಲಿ ! ೪

ಹೊಸೆದು ಹುರಿಗೊಳಿಸಿ ಬಲವುಳ್ಳ, ಬತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ,
ಹಸನಾಗಿ ಬೆಳಗುವೊಲು ತಿಳಿಯೆಣ್ಣೆಯನು ಊಡಿ,
ಕಸುನಾ ಗಾಳಿ-ಮಳೆಗಲು ಗಾಡದೊಲು ನೋಡಿ,
ಹೊಸ ಬಗೆಯ ದೀವಟಿಗೆಯನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡಿ ! ೫

